

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми правоохоронної діяльності**»
обов'язкових компонент освітньої програми другого рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

за темою № 2 «Загальні засади проходження служби в поліції»

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.
3. Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук Крут Катерина Олегівна.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, старший науковий працівник Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

План лекції

1. Загальні засади проходження служби в поліції.
2. Правове регулювання служби в поліції. Добір на посаду поліцейського.
3. Гарантії професійної діяльності поліцейського.
4. Види дисциплінарних стягнень в поліції.
5. Види заохочень в поліції.
6. Переміщення по службі осіб середнього та вищого складу.
7. Атестація в поліції. Порядок присвоєння спеціальних звань в поліції.
8. Відпустки в поліції.

Література:

Основна:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
1. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 432 с.
2. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: загальна частина: навч. посібник / Кол. авт.; // за загал. редакцією д-ра юрид. наук, проф., С.М. Алфьорова. – Дніпропетровськ : 2014. – 216 с.
3. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: Навчальний посібник / за заг. ред.. Моїсєєва Є.М. / Суценко В.Д., Олефір В.І., Константінов С.Ф. та ін. – К.: КНТ, 2008.– 264 с.

Додаткова:

2. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: закон України від 22.02.2006 № 3460-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Про Національну поліцію: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
6. Про безоплатну правову допомогу: закон України від 02.06.2011 № 3460-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
7. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п>.
8. Про охоронну діяльність: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>.

9. Про джерела фінансування органів державної влади: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/783-14>.

10. Про затвердження Положення про Національну поліцію України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>.

11. Питання функціонування органів поліції охорони як територіальних органів Національної поліції та ліквідації деяких територіальних органів Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 834 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/834-2015-%D0%BF>.

12. Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 937 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248634004>.

13. Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.1993 № 615 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/615-93-%D0%BF>.

14. Про затвердження Положення про Департамент поліції охорони: наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 43.

15. Положення Про патрульну службу: Наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.

16. Про дорожній рух: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.

17. Положення Про патрульну службу: наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.

18. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22 вересня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 52. – Ст. 565.

19. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395.

20. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.

21. Інструкція з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17/conv>.

22. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17/conv>.

23. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1377 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15/conv/paran15#n15>.

Загальні засади проходження служби в поліції.

Служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень. Час проходження служби в поліції зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби. Рішення з питань проходження служби оформлюються письмовими наказами по особовому складу на підставі відповідних документів, перелік та форма яких установлюються Міністерством внутрішніх справ України. Видавати накази по особовому складу можуть керівники органів, підрозділів, закладів та установ поліції відповідно до повноважень, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, та номенклатурою посад, затвердженою Міністерством внутрішніх справ України.

Порядок підготовки та видання наказів щодо проходження служби в поліції встановлює Міністерство внутрішніх справ України. Поліцейські, у тому числі слухачі та курсанти вищих навчальних закладів із специфічними умовами, які здійснюють підготовку поліцейських, та які перебувають на військовому обліку військовозобов'язаних, на час служби в поліції знімаються з такого обліку і перебувають у кадрах поліції. Проходження служби в поліції регулюється цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Обмеження, пов'язані зі службою в поліції

На поліцейських поширюються обмеження, визначені Законом України "Про запобігання корупції", цим та іншими законами України.

Не може бути поліцейським:

- 1) особа, визнана недієздатною або обмежено дієздатною особою;
- 2) особа, засуджена за умисне вчинення тяжкого та особливо тяжкого злочину, у тому числі судимість якої погашена чи знята у визначеному законом порядку;
- 3) особа, яка має непогашену або незняту судимість за вчинення злочину, крім реабілітованої;
- 4) особа, щодо якої було припинено кримінальне провадження з нереабілітуючих підстав;
- 5) особа, до якої були застосовані заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією;
- 6) особа, яка відмовляється від процедури спеціальної перевірки під час прийняття на службу в поліції або від процедури оформлення допуску до державної таємниці, якщо для виконання нею службових обов'язків потрібен такий допуск;
- 7) особа, яка має захворювання, що перешкоджає проходженню служби в поліції. Перелік захворювань, що перешкоджають проходженню служби в поліції, затверджується Міністерством внутрішніх справ України спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- 8) особа, яка втратила громадянство України та/або має громадянство (підданство) іноземної держави, або особа без громадянства;
- 9) особа, яка надала завідомо неправдиву інформацію під час прийняття на службу в поліції.

За поліцейськими зберігаються всі права, визначені для громадян України Конституцією та законами України, крім обмежень, встановлених цим та іншими законами України.

Поліцейський не може бути членом політичної партії.

Поліцейський не може організовувати страйки та брати участь у страйках.

Відрядження поліцейських до державних (міждержавних) органів, установ та організацій із залишенням на службі в поліції.

Поліцейські за їхньою згодою можуть бути відряджені до органів державної влади, установ та організацій із залишенням на службі в поліції, але зі звільненням із займаної посади з подальшим призначенням на посади відповідно до переліку посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях, що затверджується Президентом України.

У разі потреби в поліцейських для заміщення вакантних посад у державних органах, установах та організаціях керівники таких органів державної влади, установ та організацій надсилають до поліції письмовий запит про основні характеристики зазначених посад та професійні, освітні і кваліфікаційні вимоги, яким повинні відповідати поліцейські для зайняття таких посад.

Рішення про відрядження поліцейських приймає керівник поліції. Відрядження оформлюється на підставі запиту керівника державного органу, установи, організації, рапорту поліцейського та відповідного подання його прямого керівника. Про призначення відряджених поліцейських на посади керівники відповідних органів державної влади, установ та організацій мають письмово повідомити поліцію.

Звільнення з посад відряджених поліцейських здійснюється за рішенням керівника державного органу, установи, організації з подальшим направленням їх у розпорядження поліції. За службової потреби керівник поліції може в будь-який час відкликати з державного органу, установи чи організації відряджених поліцейських, повідомивши за місяць про таке відкликання керівника відповідного державного органу, установи чи організації з наданням відповідної заміни. Звільнені з посади відряджені поліцейські мають бути направлені в місячний строк у розпорядження поліції з приписом, службовою характеристикою та наказом про звільнення з посади.

До зазначеного строку не включається час перебування поліцейського у відпустці, відрядженні, на лікарняному. Після повернення в розпорядження поліції поліцейський має бути призначений на попередню посаду або іншу рівнозначну посаду з урахуванням рівня його освіти, фізичної підготовки та стану здоров'я. За відрядженими до органів державної влади, установ та організацій поліцейськими та членами їхніх сімей зберігаються всі гарантії та пільги, визначені законом для такої категорії осіб.

Нагородження (заохочення) поліцейських, відряджених до органів державної влади, установ і організацій, державними нагородами та відомчими відзнаками здійснюється на загальних підставах за поданням керівника державного органу, установи, організації, до яких вони відряджені.

Професійне навчання поліцейських

1. Професійне навчання поліцейських складається з:

- 1) первинної професійної підготовки;
- 2) підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання;
- 3) післядипломної освіти;
- 4) службової підготовки - системи заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності.

Порядок, організацію та терміни проведення професійного навчання визначає Міністерство внутрішніх справ України.

Первинна професійна підготовка

Поліцейські, які вперше прийняті на службу в поліції, з метою набуття спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції, зобов'язані пройти первинну професійну підготовку за відповідними навчальними програмами (планами), затвердженими Міністерством внутрішніх справ України. Ці положення не поширюються на тих, хто здобуває вищу освіту на денній формі навчання за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських.

Порядок і умови проходження первинної професійної підготовки визначає Міністерство внутрішніх справ України. Поліцейські після успішного закінчення курсу первинної професійної підготовки повертаються до органів (закладів, установ) поліції, з яких вони були направлені для проходження первинної підготовки, для подальшого проходження служби в поліції відповідно до Закону. Поліцейські, відряджені з навчальних закладів, де вони проходили первинну професійну підготовку, до закінчення навчання, а також поліцейські, які після закінчення курсу первинної професійної підготовки отримали незадовільні оцінки за результатами іспитів, повертаються до органів (закладів, установ) поліції, з яких вони прибули на навчання, з подальшим звільненням зі служби в поліції. Поліцейські, достроково відряджені з навчальних закладів, де вони проходили первинну професійну підготовку, за станом здоров'я, мають бути звільнені зі служби в поліції на підставі пункту 2 частини першої статті 77 Закону про НП.

Поліцейські, які достроково відряджені з навчальних закладів, де вони проходили первинну професійну підготовку, через недисциплінованість, невиконання навчального плану, небажання продовжувати або проходити навчання, а також поліцейські, які після закінчення курсу первинної професійної підготовки склали іспити і отримали незадовільні

оцінки, підлягають звільненню зі служби в поліції на підставі [пунктів 5](#) або [6](#) частини першої статті 77 Закону. Заборонено залучати поліцейських, які не пройшли первинну професійну підготовку, до виконання повноважень поліції, допускати до роботи з інформацією з обмеженим доступом або до будь-якої діяльності, пов'язаної з використанням зброї та спеціальних засобів (крім навчальних та тренувальних занять під час проходження первинної підготовки).

Підготовка поліцейських у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання

До вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, можуть бути зараховані громадяни України, яким станом на 31 грудня року вступу виповниться 17 років. Підготовка фахівців за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, проводиться на підставі контракту про здобуття освіти, який укладається між навчальним закладом, відповідним органом поліції та особою, яка навчається. Розподіл випускників вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, які навчаються на денній формі навчання за державним замовленням, здійснюється комісіями з персонального розподілу з урахуванням інтересів служби відповідно до набутої випусником кваліфікації, спеціальності та спеціалізації. Особи, які навчаються за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, у разі дострокового розірвання контракту про здобуття освіти з будь-яких підстав, крім звільнення зі служби в поліції на підставі [підпунктів 2, 4](#) частини першої статті 77 Закону, а також поліцейські, звільнені зі служби в поліції протягом трьох років після закінчення вищезазначених навчальних закладів з будь-яких підстав, крім звільнення зі служби в поліції на підставі [підпунктів 2, 4](#) частини першої статті 77 Закону, відшкодовують Міністерству внутрішніх справ України витрати, пов'язані з їх утриманням у вищому навчальному закладі, в [порядку](#), визначеному Кабінетом Міністрів України. У разі відмови від добровільного відшкодування витрат, зазначених вище, таке відшкодування здійснюється в судовому порядку. Порядок добору, направлення та зарахування на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, встановлює Міністерство внутрішніх справ України.

Післядипломна освіта поліцейських

Післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених [Законом України](#) "Про вищу освіту", з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, і складається з:

- 1) спеціалізації;
- 2) перепідготовки;
- 3) підвищення кваліфікації;
- 4) стажування.

2. Післядипломна освіта поліцейських може здійснюватися безпосередньо в підрозділах поліції або в навчальних закладах, у тому числі на договірних умовах.

Поліцейські зобов'язані проходити підвищення кваліфікації за відповідним напрямом службової діяльності:

- 1) не рідше одного разу на три роки;
- 2) перед призначенням на керівну посаду, у тому числі вищу керівну посаду, ніж займана.

Поліцейські, які не пройшли підвищення кваліфікації відповідно до законодавства або не виконали відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), не можуть бути призначені на вищі посади. Поліцейські, які не виконали під час проходження підвищення кваліфікації відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), можуть бути знову направлені для проходження підвищення кваліфікації не раніше ніж через рік. Підвищення кваліфікації поліцейських

здійснюється у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання за відповідними програмами, погодженими Міністерством внутрішніх справ України. Порядок організації післядипломної освіти поліцейських установлює Міністерство внутрішніх справ України з урахуванням положень цього та інших законів. За результатами успішного проходження спеціалізації, перепідготовки та підвищення кваліфікації поліцейському видається документ за зразком, визначеним Міністерством внутрішніх справ України.

Граничний вік перебування на службі в поліції

Поліцейські, які мають спеціальні звання молодшого складу поліції, перебувають на службі до досягнення ними 55-річного віку. Особи, які мають спеціальні звання середнього і вищого складу поліції, залежно від присвоєних їм спеціальних звань перебувають на службі до досягнення ними такого віку:

- 1) до підполковників поліції включно - 55 років;
- 2) полковники, генерали поліції - 60 років.

Поліцейські, які досягли граничного віку перебування на службі в поліції, мають бути звільнені зі служби. У разі необхідності керівники, уповноважені призначати на посади поліцейських, можуть залишити на службі поліцейських за їхнім клопотанням понад граничний вік перебування на службі в поліції, але не більше ніж на 5 років, виключно у разі якщо такий поліцейський має високу професійну підготовку і досвід практичної роботи на займаній посаді та визнаний придатним за станом здоров'я для проходження служби. У виняткових випадках керівник поліції може повторно продовжити таким особам строк служби до п'яти років. Поліцейські, які перебувають на службі понад граничний вік перебування на службі в поліції, за їхнім клопотанням або за ініціативою керівника, уповноваженого призначати їх на посаду, можуть бути звільнені зі служби до закінчення строку, на який їм продовжено службу, з підстав, визначених цим Законом.

Звільнення зі служби в поліції

1. Поліцейський звільняється зі служби в поліції, а служба в поліції припиняється:
  - 1) у зв'язку із закінченням строку контракту;
  - 2) через хворобу - за рішенням медичної комісії про непридатність до служби в поліції;
  - 3) за віком - у разі досягнення встановленого для нього цим Законом граничного віку перебування на службі в поліції;
  - 4) у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів;
  - 5) через службову невідповідність;
  - 6) у зв'язку із реалізацією дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення зі служби, накладеного відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України;
  - 7) за власним бажанням;
  - 8) у зв'язку з переходом у встановленому порядку на роботу до інших міністерств і відомств (організацій);
  - 9) у зв'язку з безпосереднім підпорядкуванням близькій особі;
  - 10) у разі набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, або кримінального правопорушення;
  - 11) у зв'язку з набуттям громадянства або підданства іншої держави.

Днем звільнення зі служби в поліції вважається день видання наказу про звільнення або дата, зазначена в наказі про звільнення. День звільнення вважається останнім днем служби.

Стаж служби в поліції

Стаж служби в поліції дає право на встановлення поліцейському надбавки за вислугу років, надання додаткової оплачуваної відпустки. До стажу служби в поліції зараховуються:

- 1) служба в поліції на посадах, що заміщуються поліцейськими, з дня призначення на відповідну посаду;
- 2) військова служба в Збройних Силах України, Державній прикордонній службі України, Національній гвардії України, Управлінні державної охорони, Цивільній обороні

України, внутрішніх військах Міністерства внутрішніх справ України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до закону, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки, Державній спеціальній службі транспорту;

3) служба в органах внутрішніх справ України на посадах начальницького і рядового складу з дня призначення на відповідну посаду;

4) час роботи у Верховній Раді України, місцевих радах, центральних і місцевих органах виконавчої влади із залишенням на військовій службі, на службі в органах внутрішніх справ України або на службі в поліції;

5) час роботи в органах прокуратури і суду осіб, які працювали на посадах суддів, прокурорів, слідчих;

6) дійсна військова служба в Радянській Армії та Військово-Морському Флоті, прикордонних, внутрішніх, залізничних військах, в органах державної безпеки та інших військових формуваннях колишнього СРСР, а також служба в органах внутрішніх справ колишнього СРСР.

Під час обчислення стажу служби в поліції враховуються тільки повні роки вислуги років без округлення фактичного розміру вислуги років у бік збільшення. Порядок обчислення вислуги років у поліції встановлює Кабінет Міністрів України.

2. Добір на посаду поліцейського.

Призначення на посади поліцейських

Призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції відповідно до номенклатури посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України. У разі проведення конкурсу для визначення кандидата для призначення на відповідну посаду призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції згідно з номенклатурою посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України, та відповідно до результатів конкурсу. Призначення на посади курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, здійснюють керівники таких закладів.

Порядок призначення на посади поліцейських

Призначення та звільнення з посад поліцейських здійснюється наказами посадових осіб, зазначених у [статті 47](#) Закону. Накази про зарахування поліцейських курсантами, слухачами денної форми навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, є підставою для звільнення таких осіб зі штатних посад, які вони займають в органах (закладах, установах) поліції. Випускники вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, після закінчення навчання призначаються на посади в органах (закладах, установах) поліції наказами посадових осіб поліції, зазначених у [статті 47](#) Закону. Перед вибуттям до нового місця служби поліцейський має здати посаду: здати всю службову документацію, спеціальні засоби, зброю, матеріальні цінності, закріплені за поліцейським, не пізніше ніж через місяць від дня одержання органом (закладом, установою) витягу з наказу про переміщення по службі.

До зазначеного строку не зараховується час перебування поліцейського у відпустці, відрядженні, на лікарняному.

Вимоги до кандидатів на службу в поліції

На службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою. Вимоги щодо рівня фізичної підготовки для поліцейських та кандидатів, які вступають на службу в поліції, затверджує Міністерство внутрішніх справ України. Незалежно від професійних та особистих якостей, рівня фізичної підготовки та стану здоров'я на службу в поліції не можуть бути прийняті особи у випадках, визначених [частиною другою](#) статті 61 Закону, а також особи які:

1) відмовляються від взяття на себе зобов'язань дотримуватися обмежень та/або від складання Присяги поліцейського, визначених законом;

2) особи, які звільнені або мали бути звільнені з посад на підставі [Закону України](#) "Про очищення влади".

Перевірка кандидата на службу в поліції

Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, з метою визначення стану їхнього здоров'я зобов'язані пройти медичні обстеження, а також перевірку рівня фізичної підготовки, психофізіологічне обстеження, обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності в [порядку](#), визначеному Міністерством внутрішніх справ України. Громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, за їхньою згодою проходять тестування на поліграфі.

Відповідно до порядку, встановленого законом, щодо осіб, які претендують на службу в поліції, проводиться спеціальна перевірка, порядок проведення якої визначається законом та іншими нормативно-правовими актами.

Поліцейські комісії

Для забезпечення прозорого добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських на підставі об'єктивного оцінювання професійного рівня та особистих якостей кожного поліцейського, відповідності їх посаді, визначення перспективи службового використання в органах поліції утворюються постійні поліцейські комісії. До складу поліцейської комісії апарату центрального органу управління поліції входять п'ять осіб:

1) два представники, визначені Міністром внутрішніх справ України, не з числа поліцейських;

2) один представник, визначений керівником поліції;

3) два представники громадськості, рекомендовані Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, з числа осіб, які мають бездоганну репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет.

До складу поліцейської комісії територіальних органів поліції входять п'ять осіб:

1) один представник, визначений Міністром внутрішніх справ України, не з числа поліцейських;

2) один представник, визначений керівником поліції;

3) один представник, визначений керівником відповідного територіального органу (закладу, установи) поліції;

4) два представники громадськості, обрані відповідною обласною радою, Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Київською міською радою, Севастопольською міською радою з числа осіб, які мають бездоганну репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет.

Основними повноваженнями поліцейської комісії є:

1) проведення відбору (конкурсу) на службу в органи (заклади, установи) поліції, крім прийому на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських;

2) проведення конкурсу для призначення на вакантну посаду.

Поліцейські комісії територіальних органів поліції діють на постійній основі. Максимальний строк повноважень члена поліцейської комісії становить три роки. Одна і та сама особа може здійснювати повноваження члена поліцейської комісії лише протягом одного трирічного строку. Повторне призначення на посаду члена поліцейської комісії забороняється. Члени поліцейських комісій можуть не припиняти виконання своїх основних службових обов'язків за місцем основної роботи (служби). Забезпечення діяльності і проведення засідань поліцейських комісій здійснює апарат відповідного підрозділу поліції.

Повноваження члена поліцейської комісії припиняються:

1) у разі закінчення строку, на який призначено члена поліцейської комісії;

2) якщо член поліцейської комісії подав заяву про припинення повноважень за власним бажанням;

- 3) якщо член поліцейської комісії не може виконувати свої повноваження за станом здоров'я;
- 4) якщо обвинувальний вирок щодо члена поліцейської комісії набрав законної сили;
- 5) якщо член поліцейської комісії припинив громадянство або набув громадянства іншої держави;
- 6) якщо члена поліцейської комісії визнано безвісно відсутнім або оголошено померлим;
- 7) у разі смерті члена поліцейської комісії;
- 8) у разі обмеження цивільної дієздатності члена поліцейської комісії або визнання його недієздатним;
- 9) у разі застосування до члена поліцейської комісії заходів адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Рішення про припинення повноважень члена поліцейської комісії приймає посадова особа або орган, що призначив (обрав) відповідного члена поліцейської комісії. Поліцейська комісія обирає таємним голосуванням більшістю голосів від загального складу голову поліцейської комісії і секретаря поліцейської комісії. Голова поліцейської комісії організовує роботу комісії, визначає обов'язки секретаря комісії, веде засідання комісії. Обов'язки голови поліцейської комісії в разі його відсутності виконує секретар комісії. Засідання поліцейської комісії проводяться відкрито і гласно, крім випадків, визначених законом. Голова поліцейської комісії визначає дату, час і місце проведення засідання комісії, перелік питань, що виносяться на засідання, та оприлюднює цю інформацію на офіційному веб-порталі комісії не пізніше ніж за два дні до засідання.

Член поліцейської комісії уповноважений:

- 1) знайомитися з матеріалами, поданими на розгляд комісії, брати участь у їх дослідженні та перевірці;
- 2) зазначати свої мотиви та міркування, а також надавати додаткові документи з питань, що розглядаються;
- 3) вносити пропозиції щодо проекту рішення поліцейської комісії з будь-яких питань та голосувати "за" або "проти" того чи іншого рішення;
- 4) висловлювати письмово окрему думку щодо рішення поліцейської комісії;
- 5) здійснювати інші повноваження, визначені законом.

Член поліцейської комісії повинен бути відведений, якщо є інформація про конфлікт інтересів або обставини, що викликають сумнів у його безсторонності. Якщо такі обставини існують, член поліцейської комісії повинен заявити самовідвід. Із тих самих підстав відвід члену комісії можуть заявити особи, щодо яких або за зверненням яких поліцейська комісія може прийняти рішення. Відвід має бути вмотивованим і поданим до початку розгляду питання у формі письмової заяви на ім'я голови поліцейської комісії. Головуючий на засіданні зобов'язаний ознайомити із заявою про відвід члена комісії, якому заявлено відвід.

Рішення про відвід (самовідвід) приймає поліцейська комісія більшістю голосів членів, які беруть участь у засіданні. Член комісії, щодо якого приймається рішення про відвід (самовідвід), не бере участі в голосуванні. Поліцейська комісія проводить голосування за відсутності особи, щодо якої приймається рішення, і запрошених осіб. Рішення поліцейської комісії викладаються в письмовій формі. У рішенні зазначаються дата і місце прийняття рішення, склад комісії, питання, що розглядалося, мотиви прийнятого рішення. Рішення підписує головуючий і члени комісії, які брали участь у прийнятті рішення. Окрема думка члена поліцейської комісії викладається в письмовій формі і додається до справи, про що головуючий повідомляє на засіданні. [Порядок](#) діяльності поліцейських комісій визначається Міністром внутрішніх справ України з урахуванням положень Закону. Для виконання покладених на поліцейську комісію повноважень її члени користуються правом доступу до публічної інформації поліції, в тому числі з обмеженим доступом, крім таємної інформації.

Конкурс на посаду поліцейського

З метою добору осіб, здатних професійно виконувати повноваження поліції та посадові обов'язки за відповідною вакантною посадою, у випадках, передбачених цим Законом,

проводиться конкурс на службу в поліції та/або на зайняття вакантної посади (далі - конкурс).

Проведення конкурсу здійснюється з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на прийняття на службу та зайняття вакантної посади.

Конкурс на службу в поліції обов'язково проводиться серед осіб, які вперше приймаються на службу в поліції з призначенням на посади молодшого складу поліції.

Комплектуванню в порядку просування по службі посад молодшого, середнього та вищого складу поліції, крім попереднього випадку, за рішенням керівника, уповноваженого призначати на такі посади, може передувати або проведення конкурсу, або проведення атестації.

Конкурс проводиться відповідно до [Типового порядку](#) проведення конкурсу на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади (далі - Типовий порядок проведення конкурсу), що затверджується Міністром внутрішніх справ України.

Типовий порядок проведення конкурсу визначає:

- 1) умови проведення конкурсу;
- 2) вимоги щодо оприлюднення інформації про вакантну посаду державної служби та оголошення про проведення конкурсу;
- 3) повноваження поліцейської комісії при проведенні конкурсу;
- 4) порядок прийняття та розгляду документів для участі в конкурсі;
- 5) порядок проведення тестування, співбесіди, інших видів оцінювання кандидатів на службу в поліції та/або зайняття вакантних посад;
- 6) методи оцінювання кандидатів на службу в поліції та/або на зайняття вакантних посад державної служби.

Рішення про оголошення конкурсу приймає керівник органу поліції, якому надано право приймати громадян на службу в поліції та/або призначати на відповідну вакантну посаду.

7. Конкурс проводиться відповідною поліцейською комісією.

Оприлюднення інформації про проведення конкурсу

Інформація (оголошення) про вакантні посади в поліції і про проведення конкурсу оприлюднюється відповідно до Закону і Типового порядку проведення конкурсу на офіційному веб-порталі центрального органу управління поліції, відповідного територіального органу (закладу, установи) поліції.

В оголошенні про проведення конкурсу зазначаються:

- 1) місцезнаходження поліцейської комісії, яка проводить конкурс;
- 2) назва вакантної посади;
- 3) стислий зміст службових обов'язків;
- 4) умови грошового забезпечення;
- 5) вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня, напряму підготовки (спеціальності), досвіду роботи, у тому числі в поліції, та інші вимоги до рівня професійної компетентності кандидата на посаду відповідно до кваліфікаційних вимог до цієї посади, а також вимог до осіб, що приймаються на службу в поліції;
- 6) інформація щодо строковості чи безстроковості призначення на посаду;
- 7) перелік документів, необхідних для участі в конкурсі, та строк їх подання;
- 8) дата і місце проведення конкурсу;
- 9) прізвище, номер телефону та адреса електронної пошти особи, яка надає додаткову інформацію з питань проведення конкурсу.

Строк подання документів для участі в конкурсі не може становити менше 10 та більше 30 календарних днів з дня опублікування оголошення про проведення конкурсу.

Документи, які подають для участі в конкурсі

Особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, подає у визначеному порядку до поліцейської комісії такі документи:

- 1) письмову заяву про участь у конкурсі, у якій також зазначається про надання особою

згоди на проведення спеціальної перевірки відповідно до [Закону України](#) "Про запобігання корупції" і на обробку персональних даних відповідно до [Закону України](#) "Про захист персональних даних";

- 2) копію паспорта громадянина України;
- 3) копії документів про освіту;
- 4) особову картку визначеного зразка, автобіографію та фотографії розміром і в кількості, визначених Типовим порядком проведення конкурсу;
- 5) декларацію, визначену [Закonom України](#) "Про запобігання корупції";
- 6) копію трудової книжки (за наявності);
- 7) медичну довідку про стан здоров'я, форму і порядок надання якої визначають спільно центральний орган виконавчої влади з реалізації державної політики у сфері державної служби та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- 8) копію військового квитка або посвідчення особи військовослужбовця (для військовозобов'язаних або військовослужбовців).

Особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, перед складанням кваліфікаційного іспиту пред'являє поліцейській комісії паспорт громадянина України. Заборонено вимагати від особи, яка претендує на зайняття вакантної посади в поліції, документи, не визначені цією статтею, якщо надання інших документів не визначено законом. Особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, має право додати до заяви про участь у конкурсі інші документи, крім зазначених вище.

Порядок проведення конкурсної процедури

Служба персоналу (кадрового забезпечення) органу поліції, де проходить конкурс, проводить перевірку документів, поданих кандидатами, на відповідність загальним вимогам та інформує про це поліцейську комісію. Кандидати, які пройшли перевірку, проходять тестування, співбесіду та інші види оцінювання відповідно до Типового порядку проведення конкурсу. У разі подання заяви про участь у конкурсі лише однією особою така особа проходить у встановленому порядку конкурсний відбір, за результатами якого приймається рішення про її прийняття на службу до поліції та/або призначення на посаду або про відмову в такому прийнятті та/або призначенні. Засідання поліцейської комісії при проведенні конкурсу є правомочним, якщо на ньому присутні не менш як дві третини її членів.

Під час засідання поліцейської комісії при проведенні конкурсу її члени:

- 1) вивчають результати проведеної перевірки документів кандидатів;
- 2) проводять відбір кандидатів з використанням видів оцінювання відповідно до Типового порядку проведення конкурсу;
- 3) проводять співбесіду з кандидатами з урахуванням результатів тестування;
- 4) особисто оцінюють рівень професійної компетентності претендентів, які відповідають умовам конкурсу, та визначають в особистому порядку їхній загальний рейтинг;
- 5) за результатами складення загального рейтингу претендентів, які відповідають умовам конкурсу, визначають переможця конкурсу.

Рішення поліцейської комісії за результатами конкурсу вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від її складу. Рішення поліцейської комісії оформлюється протоколом, який присутні на її засіданні члени комісії підписують не пізніше наступного дня після проведення засідання. Інформація про переможців конкурсу оприлюднюється не пізніше наступного дня після підписання протоколу засідання поліцейської комісії відповідно до Типового порядку проведення конкурсу.

Призначення на посаду поліцейського

На вакантну посаду поліцейського призначається переможець конкурсу в разі його проведення. Службові відносини особи, яка вступає на службу в поліцію, розпочинаються з дня видання наказу про призначення на посаду поліцейського.

Безстроковість призначення на посаду поліцейського

Призначення на посаду поліцейського здійснюється безстроково (до виходу на пенсію

або у відставку), за умови успішного виконання службових обов'язків. Строкове призначення здійснюється в разі заміщення посади поліцейського на період відсутності особи, за якою відповідно до закону зберігається посада поліцейського, та посад, призначенню на які передус укладення контракту.

Контракт про проходження служби в поліції

Контракт про проходження служби в поліції - це письмовий договір, що укладається між громадянином України та державою, від імені якої виступає поліція, для визначення правових відносин між сторонами.

Контракт про проходження служби в поліції укладається:

- 1) з особами молодшого складу поліції, які вперше прийняті на службу в поліції, - одноразово строком на два роки без права продовження;
- 2) з громадянами, які зараховані до вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, - на час навчання;
- 3) із заступниками керівників територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах, науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та керівниками структурних підрозділів зазначених органів, закладів та установ - на термін три роки з правом продовження контракту на той самий термін;
- 4) із заступниками керівника поліції та керівниками територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних установ, ректорами (керівниками) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та прирівняних до них керівниками - строком на чотири роки з правом продовження контракту одноразово строком до чотирьох років;
- 5) з керівником поліції - строком на п'ять років з правом продовження контракту одноразово строком до п'яти років.

Право на укладення від імені поліції контракту про проходження служби надається:

- 1) Міністрові внутрішніх справ України - з керівником поліції та його заступниками;
- 2) керівнику поліції - з особами, які згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначаються на посади його наказами, крім осіб, право на підписання контракту з якими належить Міністру внутрішніх справ України;
- 3) керівнику вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, - з курсантами та слухачами цих навчальних закладів про навчання;
- 4) керівникам територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних установ, ректорам (керівникам) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та прирівняним до них керівникам - з особами, які згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначаються на посади їхніми наказами.

Право на продовження контракту, якщо це допускається цим Законом, надається посадовим особам, які його уклали від імені поліції. Контракт є підставою для видання наказу про прийняття особи на службу в поліції та/або призначення її на відповідну посаду.

6. Після закінчення строку контракту поліцейський, який був стороною в цьому контракті, за рішенням керівника, якому надано право приймати на службу, може продовжити службу в поліції на підставі наказу відповідно до Закону. Контракт про навчання укладається з громадянами, які зараховані до вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, за умови досягнення такими особами 18-річного віку. Визначення правових відносин між курсантами вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, яким не виповнилося 18 років, і державою здійснюється відповідно до вимог [Цивільного кодексу України](#). Контракт про проходження служби в поліції укладається

на підставах і в [порядку](#), визначених Міністерством внутрішніх справ України. [Типову форму контракту](#) затверджує Міністерство внутрішніх справ України.

Присяга працівника поліції

Особа, яка вступає на службу в поліції, складає Присягу на вірність Українському народові такого змісту:

"Я, (прізвище, ім'я та по батькові), усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю вірно служити Українському народові, дотримуватися [Конституції](#) та законів України, втілювати їх у життя, поважати та охороняти права і свободи людини, честь держави, з гідністю нести високе звання поліцейського та сумлінно виконувати свої службові обов'язки". [Порядок](#) складання Присяги працівника поліції встановлює Міністерство внутрішніх справ України.

3. Гарантії професійної діяльності поліцейського.

Гарантії професійної діяльності поліцейського

Поліцейський під час виконання покладених на поліцію повноважень є представником держави. Законні вимоги поліцейського є обов'язковими для виконання всіма фізичними та юридичними особами. Поліцейський під час виконання покладених на нього обов'язків підпорядковується тільки своєму безпосередньому та прямому керівнику. Ніхто, крім безпосереднього і прямого керівника (за винятком випадків, прямо передбачених законом), не може надавати будь-які письмові чи усні вказівки, вимоги, доручення поліцейському або іншим способом втручатися в законну діяльність поліцейського, у тому числі діяльність, пов'язану з кримінальним провадженням або провадженням у справах про адміністративні правопорушення. Поліцейський надає пояснення з приводу справ та матеріалів, які перебувають у нього в провадженні, а також надає їх для ознайомлення лише у випадках та в порядку, визначених законом. Ніхто не має права покласти на поліцейського виконання обов'язків, не визначених законом. Втручання в діяльність поліцейського, перешкоджання виконанню ним відповідних повноважень, невиконання законних вимог поліцейського, будь-які інші протиправні дії стосовно поліцейського мають наслідком відповідальність відповідно до закону. Правопорушення щодо поліцейського або особи, звільненої зі служби в поліції, її близьких родичів, вчинені у зв'язку з його попередньою службовою діяльністю, мають наслідком відповідальність відповідно до закону. У разі затримання поліцейського за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення або обрання щодо нього тримання під вартою як запобіжного заходу його тримають у призначених для цього установах окремо від інших категорій осіб.

Поліцейські, а також особи, звільнені зі служби в поліції на підставі [пунктів 1-4, 7, 8](#) частини першої статті 77 Закону, для забезпечення власної безпеки мають право придбавати у власність пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, використовуючи їх виключно з підстав, визначених цим Законом.

[Умови та порядок придбання](#) зазначеними особами таких спеціальних засобів визначає Міністерство внутрішніх справ України.

Поліцейський:

- 1) забезпечується належними умовами для виконання покладених на нього службових обов'язків;
- 2) отримує в органах поліції в установленому порядку інформацію, у тому числі з обмеженим доступом, та матеріали, необхідні для належного виконання покладених на нього обов'язків;
- 3) користується повноваженнями, передбаченими цим Законом, незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу;
- 4) своєчасно і в повному обсязі отримує грошове забезпечення та інші компенсаційні виплати відповідно до закону та інших нормативно-правових актів України;

5) у повному обсязі користується гарантіями соціального та правового захисту, передбаченими цим Законом та іншими актами законодавства;

6) захищає свої права, свободи та законні інтереси всіма способами, що передбачені законом;

7) під час виконання поліцейських повноважень користується безоплатно всіма видами громадського транспорту міського, приміського і місцевого сполучення (крім таксі), а також попутним транспортом. Поліцейські, які виконують повноваження поліції на транспортних засобах, крім того, мають право на безоплатний проїзд у поїздах, на річкових і морських суднах. Під час службових відряджень поліцейські мають право на позачергове придбання квитків на всі види транспорту і розміщення в готелях при пред'явленні службового посвідчення та посвідчення про відрядження;

8) може бути переміщений по службі залежно від результатів виконання покладених на нього обов'язків та своїх професійних, особистих якостей.

В органах (закладах, установах) поліції з метою захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів поліцейських відповідно до вимог законодавства можуть утворюватися професійні спілки. Обмеження прав професійних спілок поліцейських порівняно з іншими професійними спілками не допускається.

4. Види заохочень в поліції.

Заохочення

Заохочення є засобом підтримання службової дисципліни, що полягає у відзначенні поліцейського за успішне виконання ним обов'язків, а також за інші заслуги перед державою та суспільством.

До поліцейських можуть бути застосовані такі види заохочень:

дострокове зняття дисциплінарного стягнення;

занесення на дошку пошани;

заохочення грошовою винагородою;

заохочення цінним подарунком;

5) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Національної поліції України;

6) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх справ України;

7) дострокове присвоєння чергового спеціального звання;

8) присвоєння спеціального звання, вищого на один ступінь від звання, передбаченого займаною штатною посадою;

9) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Вогнепальна зброя";

10) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Холодна зброя".

Стаття 7. Нагородження державними нагородами України, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України

За мужність, відвагу, героїзм, особливі заслуги перед державою в боротьбі із злочинністю, забезпеченні публічної безпеки і порядку, зразкове виконання службових обов'язків може бути внесено подання про нагородження державними нагородами України, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України поліцейського.

Подання про нагородження державними нагородами України, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України керівника поліції вносить Міністр внутрішніх справ України.

Подання про нагородження державними нагородами України, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України інших поліцейських вносить Міністр внутрішніх справ України за поданням керівника поліції.

Подання про нагородження державними нагородами України поліцейського за проявлену мужність, відвагу, героїзм, особливі заслуги в боротьбі із злочинністю,

забезпеченні публічної безпеки і порядку, зразкове виконання службових обов'язків вноситься незалежно від наявності в нього дисциплінарних стягнень.

Стаття 8. Права керівників щодо застосування заохочень

Міністрові внутрішніх справ України належить право застосовувати до всіх поліцейських такі заохочення:

заохочення грошовою винагородою;

заохочення цінним подарунком;

3) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх справ України;

4) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Вогнепальна зброя";

5) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Холодна зброя".

Керівникові поліції належить право застосовувати заохочення, передбачені цим Статутом, до всіх поліцейських, крім відомчих заохочувальних відзнак Міністерства внутрішніх справ України.

Інші керівники поліції застосовують до підлеглих заохочення в межах прав, наданих їм керівником поліції.

Керівник, який не наділений правами застосування заохочень, має право внести подання або порушити клопотання про заохочення підлеглого перед уповноваженим керівником.

Загальний порядок застосування заохочень

Заохочення застосовуються до поліцейських на підставі сукупної оцінки професійних якостей, результатів службової діяльності, ступеня службової активності, ініціативності та стану дотримання службової дисципліни на підставі подання про заохочення. У поданні про заохочення зазначаються конкретні заслуги особи, що стали підставою для висунення кандидатури на заохочення. Забороняється внесення підлеглими подання про заохочення їх керівника. Заохочення поліцейського оформляється письмовим наказом. Зміст наказу оголошується особовому складу відповідного органу поліції, а до відома поліцейського, якого заохочено, доводиться особисто. Підстави для застосування до поліцейського заохочень, порядок представлення до заохочення, розгляд матеріалів та прийняття рішення про заохочення або відмову в заохоченні, опис заохочення, порядок вручення, носіння, а також його позбавлення та вилучення визначаються положенням про заохочення, яке затверджується Міністерством внутрішніх справ України. Рішення про заохочення поліцейського, прийняте з порушенням визначеного порядку або на підставі недостовірних відомостей, підлягає скасуванню, а виданий предмет заохочення - вилученню. За відсутності предмета заохочення його вартість повинна бути відшкодована в порядку, визначеному законодавством. Рішення про скасування заохочення поліцейському із зазначених цією статтею підстав приймається уповноваженим керівником за результатами проведеного в установленому порядку службового розслідування.

Особливості застосування деяких видів заохочень

Поліцейський, який має дисциплінарне стягнення, може заохочуватися лише шляхом дострокового зняття дисциплінарного стягнення, але не раніше ніж через три місяці з дня видання наказу про застосування дисциплінарного стягнення, крім випадків заохочення такого поліцейського державними нагородами. Дострокове зняття дисциплінарного стягнення застосовується у разі, коли воно виконало свою виховну функцію, а поліцейський своїм ставленням до служби і поведінкою доведе своє виправлення. Одноразово може бути знято лише одне дисциплінарне стягнення. Дострокове зняття дисциплінарного стягнення до поліцейського, якому оголошено зауваження, не застосовується. Заохочення поліцейського грошовою винагородою може застосовуватися як окремий вид заохочення або одночасно із заохоченням поліцейського відомчою заохочувальною відзнакою Національної поліції України або Міністерства внутрішніх справ України. Дострокове присвоєння чергового

спеціального звання здійснюється з дотриманням вимог [Закону України "Про Національну поліцію"](#) та може бути застосовано до поліцейського, який має стаж служби в поліції не менше п'яти років. До поліцейського, якого заохочено шляхом дострокового присвоєння чергового спеціального звання, повторно такий вид заохочення може бути застосовано не раніше ніж через три роки, за винятком випадків застосування цього виду заохочення до поліцейських за виявлену мужність і героїзм під час рятування життя особи або затримання особливо небезпечних злочинців. ідомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Вогнепальна зброя" та відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Холодна зброя" заохочуються поліцейські за виняткові заслуги у сфері забезпечення національної безпеки, розкритті особливо тяжких злочинів, затриманні особливо небезпечних озброєних злочинців, проявлену честь, доблесть та самопожертву під час рятування життя громадян у разі ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та в особливий період.

5. Переміщення по службі осіб середнього та вищого складу.

Переміщення поліцейських в органах, закладах та установах поліції

Переміщення поліцейських здійснюється:

- 1) на вищу посаду - у порядку просування по службі;
  - 2) на рівнозначні посади:
    - для більш ефективної служби, виходячи з інтересів служби;
    - за ініціативою поліцейського;
    - у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням реорганізації;
    - у разі необхідності проведення кадрової заміни в місцевостях з особливими природними, географічними, геологічними, кліматичними, екологічними умовами (далі - місцевості з визначеним строком служби);
    - за станом здоров'я - на підставі рішення медичної комісії;
    - з меншим обсягом роботи з урахуванням професійних і особистих якостей - на підставі висновку атестації;
    - у разі звільнення з посади на підставі рішення місцевої ради про прийняття резолюції недовіри відповідно до [статті 87](#) Закону;
  - 3) на посади, нижчі ніж та, на якій перебував поліцейський:
    - у зв'язку зі скороченням штатів або реорганізацією в разі неможливості призначення на рівнозначну посаду;
    - за станом здоров'я - на підставі рішення медичної комісії;
    - через службову невідповідність - на підставі висновку атестації з урахуванням професійних і особистих якостей;
    - за ініціативою поліцейського;
    - як виконання накладеного дисциплінарного стягнення - звільнення з посади відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України;
    - у разі звільнення з посади на підставі рішення місцевої ради про прийняття резолюції недовіри, відповідно до [статті 87](#) Закону;
  - 4) у зв'язку із зарахуванням на навчання до вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, на денну форму навчання, а також у разі призначення на посаду після закінчення навчання.
- Посада вважається вищою, якщо за цією посадою штатом (штатним розписом) передбачене вище спеціальне звання поліції. Випускники вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, призначаються на відповідні вакантні посади безпосередньо після закінчення навчання в цих навчальних закладах. Поліцейський, переміщений з вищої посади на посаду, нижчу ніж та, яку він займав, у подальшому просувається по службі з дотриманням вимог, визначених цим Законом, а звільнений з посади в дисциплінарному порядку, - після зняття дисциплінарного стягнення.

Не допускається переміщення поліцейських жіночої статі за ініціативою керівника відповідного органу (установи, закладу) поліції на посади, нижчі ніж та, яку вони займали, з мотивів, пов'язаних із вагітністю, наявністю дітей віком до трьох років (до шести років - за медичними показниками), або у зв'язку з тим, що вони є самотніми матерями та мають дітей віком до чотирнадцяти років чи дітей-інвалідів. Якщо законом визначено додаткові вимоги до кандидатів на призначення на окремі посади в органах (закладах, установах) поліції, призначення на такі посади здійснюється за умови відповідності особи, яка призначається на таку посаду, додатковим вимогам. Переведення поліцейських здійснюється у разі, якщо звільнення їх із посад або призначення на інші посади належить до номенклатури призначення різних керівників. Переведення поліцейського може здійснюватися за його ініціативою, ініціативою прямих керівників (начальників), керівників інших органів (закладів, установ) поліції, які порушили питання про переміщення. Переведення поліцейського здійснюється на підставі єдиного наказу про звільнення із займаної посади та направлення для подальшого проходження служби до іншого органу (закладу, установи) поліції та про призначення на посаду в органі (закладі, установі) поліції, до якого переміщується поліцейський. У разі якщо згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначенню поліцейського на посаду повинно передувати погодження відповідних органів державної влади або органів місцевого самоврядування чи їх посадових осіб, призначення на посаду здійснюється після отримання такого погодження. Не допускається переміщення поліцейських на вищі посади протягом шести місяців з дня притягнення до адміністративної чи дисциплінарної відповідальності.

Службове сумісництво поліцейських

Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої.

Перебування поліцейських у розпорядженні

Зарахування поліцейських наказами по особовому складу в розпорядження органів поліції для подальшого проходження служби під керівництвом посадових осіб, уповноважених призначати на посади поліцейських, допускається у разі:

- 1) звільнення поліцейського з посади у зв'язку з виконанням дисциплінарного стягнення або виконанням висновку поліцейської комісії про невідповідність займаній посаді, якщо до кінця визначеного строку виконання дисциплінарного стягнення або протягом десяти днів з дня ухвалення висновку про службову невідповідність не вирішено питання про подальше проходження ним служби;
- 2) повернення поліцейських, які відповідно до закону були відряджені (прикомандировані) до Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, інших органів державної влади (закладів, установ) або органів місцевого самоврядування на час виконання відповідних повноважень на постійній основі із залишенням їх на службі в поліції;
- 3) застосування до поліцейського тримання під вартою як запобіжного заходу;
- 4) якщо поліцейський відсутній за місцем проходження служби та за місцем проживання і більше десяти днів близьким родичам невідомо, де він перебуває, - до повернення поліцейського (у разі неприйняття іншого рішення про подальше проходження ним служби в поліції) або до дня набрання законної сили рішенням суду про визнання його безвісно відсутнім чи оголошення померлим;
- 5) скорочення штатних посад, що займають поліцейські, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (шестирічного віку - за медичними показниками), якщо немає можливості перемістити таких осіб на вакантні посади, - до закінчення відпустки по догляду за дитиною.

Поліцейські звільняються з посад та зараховуються в розпорядження наказами керівників, уповноважених призначати на такі посади. Поліцейські, які зараховані в розпорядження відповідно до законодавства продовжують проходити службу згідно із законом, виконуючи обов'язки служби відповідно до тимчасових функціональних

обов'язків, визначених керівником відповідного органу (закладу, установи) поліції, з урахуванням попередніх посад, які обіймав поліцейський, рівня його знань та професійного досвіду. Призначення на посади поліцейських, які перебувають у розпорядженні, проводиться в якомога коротший строк, але не пізніше ніж через два місяці з дня звільнення з попередньої посади і зарахування в розпорядження. До цього строку, не входить час перебування поліцейських на стаціонарному лікуванні. Сукупний строк призначення на посади поліцейських, які перебувають у розпорядженні, не повинен перевищувати 120 календарних днів. Поліцейський, якого звільнено з посади і зараховано в розпорядження, вважається таким, що перебуває в розпорядженні відповідного органу (установи, закладу), з дня, що настає за днем звільнення з посади, до дня, з якого він почав виконувати обов'язки за новою посадою, на яку його призначено, або до дня зарахування в розпорядження іншого органу (закладу, установи) поліції для подальшого проходження там служби. Грошове забезпечення поліцейських, зарахованих у розпорядження, здійснюється в [порядку](#), визначеному Кабінетом Міністрів України.

Порядок призначення поліцейських на посади під час здійснення реорганізації

У разі здійснення реорганізації, внаслідок якої на підставі відповідного наказу скорочуються посади в органі чи окремому підрозділі органу (закладу, установи) поліції, поліцейський, посада якого буде скорочена, має бути персонально письмово попереджений про можливе наступне звільнення зі служби в поліції за два місяці до такого звільнення. Поліцейський, посада якого скорочена, може бути призначений за його згодою з урахуванням досвіду роботи, освітнього рівня, стану здоров'я, ставлення до виконання службових обов'язків на іншу посаду в будь-якому органі (закладі, установі) поліції до закінчення двомісячного строку з дня його персонального попередження про можливе подальше звільнення зі служби в поліції відповідно до законодавства. Поліцейський, посада якого була скорочена і якого не призначено на іншу посаду в поліції, після закінчення двомісячного строку з дня попередження про можливе подальше звільнення зі служби в поліції має бути звільнений зі служби в поліції на підставі [пункту 4](#) частини першої статті 77 Закону. Перебування поліцейського, посада якого скорочена, на лікарняному, у відрядженні чи у відпустці не є перешкодою для його призначення на іншу посаду або звільнення зі служби в поліції відповідно до положень статті 68 Закону про НП, за умови його персонального у письмовій формі попередження у встановлений законом строк. Переважне право на залишення на службі в поліції при реорганізації надається поліцейським з більш високими кваліфікацією та досягненнями у службовій діяльності. За рівних умов щодо кваліфікації та досягнень у службовій діяльності перевага в залишенні на службі надається особам, які мають таке право відповідно до вимог законодавства. Поліцейський, посада якого була скорочена, до дня його призначення на іншу посаду в поліції або звільнення зі служби в поліції зобов'язаний виконувати обов'язки за останньою посадою, яку він займав, якщо керівник органу (закладу, установи) поліції не покладе на нього інші обов'язки. Якщо поліцейський, посада якого була скорочена, звернувся до керівника відповідного органу (закладу, установи) з клопотанням про надання йому відпустки, така відпустка може бути надана на підставах та в порядку, визначених цим Законом. Тривалість наданої відпустки у такому разі не може перевищувати загальну кількість днів, що залишилися до передостаннього дня двомісячного строку з дня персонального попередження поліцейського про можливе наступне звільнення зі служби в поліції. Поліцейському, посада якого скорочена, грошове забезпечення виплачується включно до дня призначення на іншу посаду або до дня звільнення зі служби в поліції в розмірі, визначеному за останньою штатною посадою, яку він займав на момент її скорочення. Розмір щомісячної премії встановлюється рішенням керівника органу (закладу, установи) поліції.

Порядок тимчасового виконання обов'язків поліцейським

У зв'язку зі службовою необхідністю на поліцейського, який займає штатну посаду, може бути покладено тимчасове виконання обов'язків за іншою посадою, а саме:

- 1) вакантною - за його згодою;

2) невакантною - у разі тимчасової відсутності або внаслідок усунення чи відсторонення від посади поліцейського, який займає таку посаду, незалежно від його згоди.

Безперервний строк тимчасового виконання обов'язків не повинен перевищувати чотирьох місяців. Тимчасове виконання обов'язків покладається на поліцейських письмовим наказом керівника органу (закладу, установи) поліції, який уповноважений призначати на відповідну посаду згідно з цим Законом. Керівники органів (закладів, установ) поліції можуть уповноважувати керівників структурних підрозділів таких органів (закладів, установ) самостійно приймати рішення про тимчасове покладення обов'язків за іншою невакантною посадою цього підрозділу на поліцейських, які їм підпорядковані. Для тимчасового заміщення посад, що займають поліцейські, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (шестирічного віку - за медичними показниками), на період перебування в таких відпустках керівники органів поліції можуть призначати на ці посади інших поліцейських, а також приймати на роботу з призначенням на посади, що займають поліцейські в підрозділах забезпечення, цивільних осіб, у тому числі державних службовців, які мають споріднені спеціальності, з укладенням з ними на цей період строкового трудового договору відповідно до вимог закону.

Відрядження поліцейських до державних (міждержавних) органів, установ та організацій із залишенням на службі в поліції

Поліцейські за їхньою згодою можуть бути відряджені до органів державної влади, установ та організацій із залишенням на службі в поліції, але зі звільненням із займаної посади з подальшим призначенням на посади відповідно до переліку посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях, що затверджується Президентом України. У разі потреби в поліцейських для заміщення вакантних посад у державних органах, установах та організаціях керівники таких органів державної влади, установ та організацій надсилають до поліції письмовий запит про основні характеристики зазначених посад та професійні, освітні і кваліфікаційні вимоги, яким повинні відповідати поліцейські для зайняття таких посад.

Рішення про відрядження поліцейських приймає керівник поліції. Відрядження оформлюється на підставі запиту керівника державного органу, установи, організації, рапорту поліцейського та відповідного подання його прямого керівника. Про призначення відряджених поліцейських на посади керівники відповідних органів державної влади, установ та організацій мають письмово повідомити поліцію. Звільнення з посад відряджених поліцейських здійснюється за рішенням керівника державного органу, установи, організації з подальшим направленням їх у розпорядження поліції. За службової потреби керівник поліції може в будь-який час відкликати з державного органу, установи чи організації відряджених поліцейських, повідомивши за місяць про таке відкликання керівника відповідного державного органу, установи чи організації з наданням відповідної заміни. Звільнені з посади відряджені поліцейські мають бути направлені в місячний строк у розпорядження поліції з приписом, службовою характеристикою та наказом про звільнення з посади.

До зазначеного строку не включається час перебування поліцейського у відпустці, відрядженні, на лікарняному. Після повернення в розпорядження поліції поліцейський має бути призначений на попередню посаду або іншу рівнозначну посаду з урахуванням рівня його освіти, фізичної підготовки та стану здоров'я. За відрядженими до органів державної влади, установ та організацій поліцейськими та членами їхніх сімей зберігаються всі гарантії та пільги, визначені законом для такої категорії осіб. Нагородження (заохочення) поліцейських, відряджених до органів державної влади, установ і організацій, державними нагородами та відомчими відзнаками здійснюється на загальних підставах за поданням керівника державного органу, установи, організації, до яких вони відряджені.

Професійне навчання поліцейських

1. Професійне навчання поліцейських складається з:

- 1) первинної професійної підготовки;
- 2) підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання;

3) післядипломної освіти;

4) службової підготовки - системи заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності.

Порядок, організацію та терміни проведення професійного навчання визначає Міністерство внутрішніх справ України.

Первинна професійна підготовка

Поліцейські, які вперше прийняті на службу в поліції, з метою набуття спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції, зобов'язані пройти первинну професійну підготовку за відповідними навчальними програмами (планами), затвердженими Міністерством внутрішніх справ України. Ці положення не поширюються на тих, хто здобуває вищу освіту на денній формі навчання за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських.

Порядок і умови проходження первинної професійної підготовки визначає Міністерство внутрішніх справ України. Поліцейські після успішного закінчення курсу первинної професійної підготовки повертаються до органів (закладів, установ) поліції, з яких вони були направлені для проходження первинної підготовки, для подальшого проходження служби в поліції відповідно до Закону. Поліцейські, відрahовані з навчальних закладів, де вони проходили первинну професійну підготовку, до закінчення навчання, а також поліцейські, які після закінчення курсу первинної професійної підготовки отримали незадовільні оцінки за результатами іспитів, повертаються до органів (закладів, установ) поліції, з яких вони прибули на навчання, з подальшим звільненням зі служби в поліції. Поліцейські, достроково відрahовані з навчальних закладів, де вони проходили первинну професійну підготовку, за станом здоров'я, мають бути звільнені зі служби в поліції на підставі [пункту 2](#) частини першої статті 77 Закону. Поліцейські, які достроково відрahовані з навчальних закладів, де вони проходили первинну професійну підготовку, через недисциплінованість, невиконання навчального плану, небажання продовжувати або проходити навчання, а також поліцейські, які після закінчення курсу первинної професійної підготовки склали іспити і отримали незадовільні оцінки, підлягають звільненню зі служби в поліції на підставі [пунктів 5](#) або [6](#) частини першої статті 77 Закону. Заборонено залучати поліцейських, які не пройшли первинну професійну підготовку, до виконання повноважень поліції, допускати до роботи з інформацією з обмеженим доступом або до будь-якої діяльності, пов'язаної з використанням зброї та спеціальних засобів (крім навчальних та тренувальних занять під час проходження первинної підготовки).

Підготовка поліцейських у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання

До вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, можуть бути зараховані громадяни України, яким станом на 31 грудня року вступу виповниться 17 років. Підготовка фахівців за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, проводиться на підставі контракту про здобуття освіти, який укладається між навчальним закладом, відповідним органом поліції та особою, яка навчається. Розподіл випускників вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, які навчаються на денній формі навчання за державним замовленням, здійснюється комісіями з персонального розподілу з урахуванням інтересів служби відповідно до набутої випускником кваліфікації, спеціальності та спеціалізації. Особи, які навчаються за державним замовленням у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, у разі дострокового розірвання контракту про здобуття освіти з будь-яких підстав, крім звільнення зі служби в поліції на підставі [підпунктів 2, 4](#) частини першої статті 77 Закону, а також поліцейські, звільнені зі служби в поліції протягом трьох років після закінчення

вищезазначених навчальних закладів з будь-яких підстав, крім звільнення зі служби в поліції на підставі підпунктів 2, 4 частини першої статті 77 Закону, відшкодовують Міністерству внутрішніх справ України витрати, пов'язані з їх утриманням у вищому навчальному закладі, в [порядку](#), визначеному Кабінетом Міністрів України. У разі відмови від добровільного відшкодування витрат, таке відшкодування здійснюється в судовому порядку. Порядок добору, направлення та зарахування на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, встановлює Міністерство внутрішніх справ України.

Післядипломна освіта поліцейських

Післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених [Законом України "Про вищу освіту"](#), з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, і складається з:

- 1) спеціалізації;
- 2) перепідготовки;
- 3) підвищення кваліфікації;
- 4) стажування.

Післядипломна освіта поліцейських може здійснюватися безпосередньо в підрозділах поліції або в навчальних закладах, у тому числі на договірних умовах. Поліцейські зобов'язані проходити підвищення кваліфікації за відповідним напрямом службової діяльності:

- 1) не рідше одного разу на три роки;
- 2) перед призначенням на керівну посаду, у тому числі вищу керівну посаду, ніж займана.

Поліцейські, які не пройшли підвищення кваліфікації або не виконали відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), не можуть бути призначені на вищі посади. Поліцейські, які не виконали під час проходження підвищення кваліфікації відповідну навчальну програму (отримали незадовільні оцінки за її підсумками), можуть бути знову направлені для проходження підвищення кваліфікації не раніше ніж через рік. Підвищення кваліфікації поліцейських здійснюється у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання за відповідними програмами, погодженими Міністерством внутрішніх справ України. Порядок [організації післядипломної освіти поліцейських](#) установлює Міністерство внутрішніх справ України з урахуванням положень цього та інших законів. За результатами успішного проходження спеціалізації, перепідготовки та підвищення кваліфікації поліцейському видається документ за зразком, визначеним Міністерством внутрішніх справ України.

Особові справи поліцейських

Проходження служби поліцейським відображається в його особовій справі. До особової справи вноситься автобіографічна інформація поліцейського та членів його сім'ї, інформація про проходження служби, трудову діяльність та інша інформація, що характеризує професійні, освітні та особисті якості особи, місце її проживання, а також інша необхідна інформація, визначена законом та іншими нормативно-правовими актами. [Порядок формування та ведення особових справ поліцейських](#) визначає Міністр внутрішніх справ України.

6. Класифікація службовців в Національній поліції України.

Стаття 80. Види спеціальних звань поліцейських

1. Установлюються такі спеціальні звання поліцейських:

- 1) спеціальні звання молодшого складу:
  - рядовий поліції;
  - капрал поліції;
  - сержант поліції;
  - старший сержант поліції;
- 2) спеціальні звання середнього складу:

молодший лейтенант поліції;
 лейтенант поліції;
 старший лейтенант поліції;
 капітан поліції;
 майор поліції;
 підполковник поліції;
 полковник поліції;
 3) спеціальні звання вищого складу поліції:
 генерал поліції третього рангу;
 генерал поліції другого рангу;
 генерал поліції першого рангу.

Граничні спеціальні звання молодшого, середнього складу поліції за штатними посадами встановлюються керівником поліції. Граничні спеціальні звання поліції вищого складу поліції за штатними посадами встановлюються Президентом України.

7. Порядок присвоєння спеціальних звань в поліції.

Присвоєння первинних спеціальних звань

Первинні звання молодшого складу поліції присвоюються керівниками органів поліції, керівниками навчальних закладів, які здійснюють підготовку поліцейських, та науково-дослідних установ поліції, які приймають рішення про прийняття на службу в поліції, одночасно з рішенням про прийняття на службу та призначення на посаду. Первинні спеціальні звання середнього складу поліції присвоює керівник поліції в [порядку](#), визначеному Міністерством внутрішніх справ України. Первинні спеціальні звання вищого складу поліції присвоюються Президентом України. Громадянам, уперше прийнятим на службу в поліції, присвоюється звання рядового поліції, якщо відсутні визначені цим Законом підстави для присвоєння іншого спеціального звання. Громадянам, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем "молодший бакалавр", після прийняття на службу в поліції та призначення на посади, що заміщуються особами середнього і вищого складу поліції, присвоюється первинне спеціальне звання молодшого лейтенанта поліції. Громадянам, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче бакалавра, після прийняття на службу в поліції та призначення на посади, які заміщуються особами середнього і вищого складу поліції, присвоюється первинне спеціальне звання лейтенанта поліції. Військовослужбовцям та громадянам, які мають військові або спеціальні звання, класні чини, під час прийняття на службу в поліції присвоюються первинні спеціальні звання поліції, відповідні наявним у них військовим або спеціальним званням, класним чинам, у порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України. Громадянам, які були звільнені зі служби в поліції, під час повторного прийняття на службу присвоюється спеціальне звання поліції, яке вони мали на момент звільнення.

Присвоєння чергових спеціальних звань поліції

Чергові спеціальні звання поліції присвоюються після закінчення строку вислуги в попередньому званні, якщо інше не визначено цим Законом, за умови відповідності спеціального звання, що присвоюється, спеціальному званню, передбаченому займаною штатною посадою, відсутності незнятих дисциплінарних стягнень.

Чергове спеціальне звання молодшого лейтенанта поліції присвоюється:

- 1) поліцейським з числа осіб молодшого складу, які без відриву від служби здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем "молодший бакалавр" та проходять службу (призначені) на посадах, що заміщуються особами середнього складу поліції;
- 2) поліцейським з числа осіб молодшого складу поліції, які заочно навчаються на останньому курсі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра та вище, і проходять службу (призначені) на посадах, які заміщуються особами середнього і вищого складу. Чергове спеціальне звання лейтенанта поліції присвоюється:

- 1) молодшим лейтенантам поліції, в яких закінчився строк вислуги в цьому званні;

2) молодшим лейтенантам поліції, які після закінчення вищого навчального закладу набули кваліфікацію бакалавра та вище;

3) курсантам і слухачам - випускникам вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських та набули кваліфікацію бакалавра та вище;

4) поліцейським з числа молодшого складу поліції, які без відриву від служби закінчили вищі навчальні заклади та набули кваліфікацію бакалавра і вище та проходять службу (призначені) на посадах, що заміщуються особами середнього і вищого складу поліції.

Курсантам - випускникам вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку поліцейських, які набули кваліфікацію бакалавра і вище та отримали диплом з відзнакою, керівник поліції може присвоїти чергове спеціальне звання старшого лейтенанта поліції.

Чергові спеціальні звання поліції мають право присвоювати:

1) керівники поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних установ, ректори (керівники) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та прирівняні до них керівники - спеціальні звання поліції молодшого, середнього складу поліції до підполковника поліції включно поліцейським, щодо яких вони є безпосередніми або прямими керівниками (начальниками);

2) керівник поліції - спеціальні звання поліції молодшого, середнього складу поліції до полковника поліції включно, у тому числі заступникам керівника поліції;

3) Міністр внутрішніх справ України - спеціальні звання поліції молодшого, середнього складу поліції до полковника поліції включно, керівнику поліції;

4) Президент України - спеціальні звання поліції вищого складу поліції.

Строки вислуги в спеціальних званнях поліції

Установлюються такі строки вислуги в спеціальних званнях поліції:

капрал поліції - 1 рік;

сержант поліції - 3 роки;

молодший лейтенант поліції - 1 рік;

лейтенант поліції - 2 роки;

старший лейтенант поліції - 3 роки;

капітан поліції - 4 роки;

майор поліції - 4 роки;

підполковник поліції - 5 років.

Строки вислуги в званнях рядового поліції, старшого сержанта поліції та полковника поліції, генерала поліції третього рангу, генерала поліції другого рангу не встановлюються. Строк вислуги в спеціальному званні обчислюється від дня підписання наказу про присвоєння звання. Поліцейським, пониженим у спеціальному званні на один ступінь, строк вислуги для присвоєння чергового спеціального звання починає обраховуватися з дня видання наказу по особовому складу про пониження в попередньому спеціальному званні на один ступінь. Громадянам, які були повторно прийняті на службу в поліції, до вислуги років у спеціальному званні зараховується строк вислуги у званні до звільнення зі служби. Поліцейським, поновленим у спеціальному званні у зв'язку із скасуванням як незаконного наказу про присвоєння спеціального звання, до вислуги років для отримання чергового спеціального звання зараховується строк вислуги у спеціальному званні, що було їм присвоєно внаслідок видання незаконного наказу, а також строк вислуги в наявному спеціальному званні до видання незаконного наказу. Чергові спеціальні звання поліції до полковника поліції включно слухачам (у тому числі аспірантам (ад'юнктам) і докторантам) вищих навчальних закладів із специфічними умовами, які здійснюють підготовку поліцейських, присвоюються під час навчання після закінчення встановленого строку вислуги у спеціальному званні в разі відповідності чергового спеціального звання званням, передбаченому останньою штатною посадою, яку вони займали перед вступом до навчального закладу, аспірантури (ад'юнктури) чи докторантури без урахування наступних

змін (підвищення чи пониження), внесених до штату за цією посадою. Присвоєння чергових спеціальних звань поліцейським, прикомандированим або відрядженим із залишенням у кадрах поліції до інших органів державної влади (установ, організацій), органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, здійснюється за поданням керівників зазначених органів (установ, організацій) з додержанням вимог, передбачених цим Законом, за умови відповідності чергового спеціального звання спеціальному званню, передбаченому останньою займаною штатною посадою, яку поліцейський займав до відрядження.

Присвоєння спеціальних звань достроково та присвоєння спеціального звання на один ступінь вище від звання, передбаченого займаною штатною посадою

Достроково спеціальні звання можуть бути присвоєні в порядку заохочення після закінчення не менше половини визначеного строку вислуги в спеціальному званні (у разі дострокового присвоєння спеціального звання посмертно - незалежно від строку вислуги в попередньому спеціальному званні та займаній штатній посаді) у разі відповідності спеціального звання, що присвоюється, спеціальному званню, передбаченому займаною штатною посадою. Чергові спеціальні звання поліції на один ступінь вище від спеціального звання, передбаченого займаною штатною посадою, можуть присвоюватися в порядку заохочення після закінчення не менше ніж півтора строку вислуги у попередньому спеціальному званні.

Зазначене в цій частині положення не поширюється на випадки, коли спеціальним званням, передбаченим штатною посадою, є спеціальне звання старшого сержанта поліції або полковника поліції. Підстави та порядок застосування заохочення у вигляді дострокового присвоєння спеціального звання та присвоєння спеціального звання на один ступінь вище від звання, передбаченого займаною штатною посадою, визначаються Дисциплінарним статутом Національної поліції України. Поліцейським, які звільняються зі служби за віком або через хворобу, мають вислугу 25 років і більше в календарному обчисленні, після закінчення визначеного строку вислуги в наявному спеціальному званні за поданням прямих начальників може бути присвоєно чергове спеціальне звання поліції на один ступінь вище від спеціального звання, передбаченого займаною посадою, до підполковника поліції включно.

Пониження та позбавлення спеціальних звань поліції

Поліцейський може бути понижений у спеціальному званні на один ступінь унаслідок застосування відповідного дисциплінарного стягнення на підставах і в порядку, визначених Дисциплінарним статутом Національної поліції України. Поліцейським, пониженим у спеціальному званні на один ступінь, чергові спеціальні звання присвоюються в порядку, визначеному цим Законом. Поліцейські можуть бути позбавлені спеціального звання за вчинення кримінального правопорушення на підставі вироку суду, що набрав законної сили. Наказ про присвоєння спеціального звання поліції, виданий з порушенням вимог, установлених цим Законом, має бути скасований незалежно від часу, що пройшов з моменту його видання, наказом керівника органу поліції, який видав такий наказ (його наступника), наказом вищого керівника або на підставі рішення суду. Указ Президента України про присвоєння спеціального звання поліції, виданий з порушенням вимог, визначених цим Законом, підлягає скасуванню незалежно від часу, що минув із дня його видання, указом Президента України або на підставі рішення суду. Поліцейський, якому було присвоєно спеціальне звання внаслідок видання незаконного наказу, має бути поновлений у спеціальному званні, яке він мав до видання наказу, незалежно від його вини у виданні незаконного наказу та подальшого присвоєння спеціальних звань. У разі якщо на момент видання наказу про скасування наказу про присвоєння спеціального звання поліцейський має повну вислугу років для присвоєння чергового спеціального звання, йому має бути присвоєно чергове спеціальне звання, за умови дотримання вимог, визначених цим Законом.

7. Атестація в поліції.

Атестування поліцейських

Атестування поліцейських проводиться з метою оцінки їхніх ділових, професійних, особистих якостей, освітнього та кваліфікаційного рівнів, фізичної підготовки на підставі глибокого і всебічного вивчення, визначення відповідності посадам, а також перспектив їхньої службової кар'єри.

Атестування поліцейських проводиться:

- 1) при призначенні на вищу посаду, якщо заміщення цієї посади здійснюється без проведення конкурсу;
- 2) для вирішення питання про переміщення на нижчу посаду через службову невідповідність;
- 3) для вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність.

Атестування проводиться атестаційними комісіями органів (закладів, установ) поліції, що створюються їх керівниками. Рішення про проведення атестування приймає керівник поліції, керівники органів (закладів, установ) поліції стосовно осіб, які згідно із законом та іншими нормативно-правовими актами призначаються на посади їхніми наказами. [Порядок](#) проведення атестування поліцейських затверджується Міністром внутрішніх справ України.

8 Відпустки в поліції.

Службовий час і час відпочинку поліцейських

Особливий характер служби в поліції містить такі спеціальні умови для певних категорій поліцейських:

- 1) службу у святкові та вихідні дні;
- 2) службу позмінно;
- 3) службу з нерівномірним графіком;
- 4) службу в нічний час.

Розподіл службового часу поліцейських визначається розпорядком дня, який затверджує керівник відповідного органу (закладу, установи) поліції. Для поліцейських установлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями, а для курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які готують поліцейських, - шестиденний робочий тиждень з одним вихідним днем. Вихідні, святкові та неробочі дні є днями відпочинку для всіх поліцейських, крім залучених до виконання службових обов'язків. Поліцейським, які виконували службові обов'язки у вихідні, святкові та неробочі дні, крім поліцейських, які працюють у змінному режимі, відповідний час для відпочинку в порядку компенсації надається протягом двох наступних місяців.

Відпустки поліцейських

Поліцейським надаються щорічні чергові оплачувані відпустки в порядку та тривалістю, визначених цим Законом. Поліцейському надаються також додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, творчі відпустки, соціальні відпустки, відпустки без збереження заробітної плати (грошового забезпечення) та інші види відпусток відповідно до законодавства про відпустки.

Обчислення тривалості відпусток поліцейських

Тривалість відпусток поліцейського обчислюється подовово. Святкові та неробочі дні до тривалості відпусток не включаються. Тривалість щорічної основної оплачуваної відпустки поліцейського становить тридцять календарних днів, якщо законом не визначено більшої тривалості відпустки. За кожний повний календарний рік служби в поліції після досягнення п'ятирічного стажу служби поліцейському надається один календарний день додаткової оплачуваної відпустки, але не більш як п'ятнадцять календарних днів. Тривалість чергової відпустки у році вступу на службу в поліції обчислюється пропорційно з дня вступу до кінця року з розрахунку однієї дванадцятої частини відпустки за кожен повний місяць служби. Відпустка тривалістю менше 10 діб за бажанням особи рядового або керівного складу може бути надана одночасно з черговою відпусткою в наступному році. Поліцейським

дозволяється, за бажанням, використовувати відпустку частинами. Одна частина відпустки має бути не менше 10 діб. Чергова відпустка надається поліцейському, як правило, до кінця календарного року. Поліцейським, які захворіли під час чергової відпустки, після одужання відпустка продовжується на кількість невикористаних днів. Продовження відпустки здійснюється керівником, який надав її, на підставі відповідного документа, засвідченого у визначеному законом чи іншим нормативно-правовим актом порядку. Поліцейським у рік звільнення за власним бажанням, за віком, через хворобу чи скорочення штату в році звільнення, за їх бажанням, надається чергова відпустка, тривалість якої обчислюється пропорційно з розрахунку однієї дванадцятої частини відпустки за кожний повний місяць служби в році звільнення.

При звільненні поліцейського проводиться відрахування з грошового забезпечення надмірно нарахованої частини чергової відпустки за час невідпрацьованої частини календарного року. За невикористану в році звільнення відпустку поліцейським, які звільняються з поліції, виплачується грошова компенсація відповідно до закону. Відкликання поліцейського із чергової відпустки, як правило, забороняється. У разі крайньої необхідності відкликання із чергової відпустки може бути дозволено керівнику територіального органу поліції. За бажанням поліцейського невикористана частина відпустки може бути приєднана до чергової відпустки на наступний рік.

Соціальний захист поліцейських

Грошове забезпечення поліцейських

1. Поліцейські отримують грошове забезпечення, розмір якого визначається залежно від посади, спеціального звання, строку служби в поліції, інтенсивності та умов служби, кваліфікації, наявності наукового ступеня або вченого звання. [Порядок виплати грошового забезпечення](#) визначає Міністр внутрішніх справ України. За поліцейськими, які тимчасово проходять службу за межами України, зберігається виплата грошового забезпечення в національній валюті та виплачується винагорода в іноземній валюті за нормами і в порядку, що визначаються Кабінетом Міністрів України. Поліцейські, відряджені до інших органів державної влади, установ, організацій та прикомандировані відповідно до Закону, отримують грошове забезпечення, враховуючи посадовий оклад за посадою, яку вони займають в органі, установі чи організації, до якої вони відряджені, а також інші види грошового забезпечення, визначені цим Законом. Грошове забезпечення поліцейських індексується відповідно до закону.

Медичне забезпечення поліцейських

Поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України. У разі відсутності за місцем проходження служби, місцем проживання або тимчасового перебування поліцейських закладу охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України чи відповідних відділень або спеціального медичного обладнання, необхідного для надання медичної допомоги, а також у невідкладних випадках медична допомога надається державними або комунальними закладами охорони здоров'я. У разі відсутності спеціального медичного обладнання, медичних фахівців або спеціалізованих відділень у закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України, а також в інших державних та комунальних закладах охорони здоров'я, медичних показань, визначених закладом охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України, бюджетних асигнувань поліцейський може бути направлений за висновком відповідного закладу охорони здоров'я на обстеження або лікування до приватного закладу охорони здоров'я або іноземного медичного закладу.

Направлення поліцейських на лікування за межі України здійснюється на загальних підставах у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Члени сімей поліцейських (дружина (чоловік), діти до 18 років, а в разі їх навчання у вищих навчальних закладах - до 23 років), а також члени сімей поліцейських, які загинули (померли), пропали безвісти, стали

інвалідами під час проходження служби в поліції (у тому числі під час участі в міжнародних миротворчих операціях), мають право на безоплатне медичне обслуговування в закладах Міністерства внутрішніх справ України. Поліцейські та члени їхніх сімей (дружина (чоловік), діти до 18 років, а в разі їх навчання у вищих навчальних закладах - до 23 років) мають право на пільгове реабілітаційне, санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок у медичних реабілітаційних центрах, санаторіях, будинках відпочинку, пансіонатах та оздоровчих закладах Міністерства внутрішніх справ України за рахунок бюджетних коштів, визначених на утримання Міністерства внутрішніх справ України в порядку, що встановлюється Міністерством внутрішніх справ України. Поліцейські сплачують 25 відсотків, а члени їхніх сімей - 50 відсотків собівартості путівки в таких закладах та інших відповідних закладах, що визначаються Міністерством внутрішніх справ України. Члени сімей поліцейських, які загинули (померли) під час проходження служби в поліції, мають право на безоплатне санаторно-курортне лікування та оздоровлення один раз на два роки. До таких членів сімей належать: дружина (чоловік), якщо вона (він) не одружилися вдруге, діти до 18 років, а в разі їх навчання у вищих навчальних закладах - до 23 років, а також діти - інваліди з дитинства (незалежно від віку). Громадяни України з числа колишніх поліцейських, які були звільнені зі служби за станом здоров'я, за віком, у зв'язку із скороченням штату, та члени їхніх сімей (дружина (чоловік), діти до 18 років, а в разі їх навчання у вищих навчальних закладах - до 23 років) мають право на медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України відповідно до умов, визначених частинами першою - сьомою статті 95 Закону про НП. Поліцейські зобов'язані щороку проходити комплексний медичний огляд (диспансеризацію), а за необхідності - цільові медичні огляди, психофізіологічні обстеження і тестування в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України.

Житлове забезпечення поліцейських

Поліцейські забезпечуються житлом на підставах і в порядку, визначених житловим законодавством. Поліцейським, які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, житлова площа надається в першочерговому порядку. Особам, які звільнені зі служби в поліції і визнані інвалідами I групи внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час виконання службових обов'язків під час служби в поліції, або захворювання, одержаного під час проходження служби в поліції, і які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, житлові приміщення надаються позачергово. Членам сім'ї (дружині (чоловіку), дітям) поліцейського, який загинув під час виконання службових обов'язків, які згідно із законом визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов та на момент загибелі поліцейського перебували на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у відповідному населеному пункті, житлове приміщення надається в позачерговому порядку. Поліцейським та членам їхніх сімей можуть надаватися житлові приміщення в гуртожитках та службові житлові приміщення в порядку і на умовах, визначених житловим законодавством.

Поліцейські, які перебувають на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов, під час звільнення зі служби в поліції за станом здоров'я, за віком, у зв'язку із скороченням штату залишаються на цьому обліку до одержання житла з державного житлового фонду до настання визначених законом підстав для зняття із зазначеного обліку. Керівники органів поліції мають право виплачувати поліцейським, які не мають власного житла в населеному пункті, де вони проходять службу, і винаймають житло на підставі договору житлового найму, компенсацію за найм у розмірі і порядку, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

Одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського

Одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті), визначення втрати працездатності поліцейського (далі - одноразова грошова допомога) є соціальною виплатою, гарантованою допомогою з боку держави, яка призначається і виплачується особам, які за цим Законом

мають право на її отримання, у разі:

1) загибелі поліцейського, що настала внаслідок протиправних дій третіх осіб, або під час учинення дій, спрямованих на рятування життя людей або усунення загрози їхньому життю, чи в ході участі в антитерористичній операції, під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України або смерті поліцейського внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого за зазначених обставин;

2) смерті поліцейського, що настала під час проходження ним служби в поліції;

3) визначення поліцейському інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання ним службових обов'язків, пов'язаних із виконанням повноважень та основних завдань міліції або поліції, чи участі в антитерористичній операції, захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, протягом шести місяців після звільнення його з поліції внаслідок причин, зазначених у цьому пункті;

4) визначення поліцейському інвалідності внаслідок захворювання, поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаних з проходженням ним служби в органах внутрішніх справ або поліції, протягом шести місяців після звільнення його з поліції внаслідок причин, зазначених у цьому пункті;

5) отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання ним службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням повноважень та основних завдань міліції або поліції, чи участі в антитерористичній операції, захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, наслідком якого є часткова втрата працездатності без визначення йому інвалідності;

6) отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаного із проходженням служби в органах внутрішніх справ або поліції, наслідком якого є часткова втрата працездатності без визначення йому інвалідності.

Порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського встановлюється Міністерством внутрішніх справ України.

Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги

У випадках, зазначених у пунктах 1, 2 частини першої статті 97 Закону, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого) поліцейського. Члени сім'ї та батьки загиблого (померлого) поліцейського визначаються відповідно до Сімейного кодексу України, а утриманці - відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб". Якщо одна із зазначених осіб відмовляється від отримання одноразової грошової допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на її отримання.

Розміри одноразової грошової допомоги

1. Розміри одноразової грошової допомоги поліцейським, а в разі їх загибелі (смерті) - особам, які за цим Законом мають право на її отримання, визначаються виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату:

1) загибелі (смерті) поліцейського (пункт 1) - 750 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

2) смерті поліцейського (пункт 2) - 250 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

3) визначення поліцейському внаслідок причин, зазначених у пункті 3, інвалідності:

а) I групи - 400 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

б) II групи - 300 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

в) III групи - 250 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

4) визначення поліцейському внаслідок причин, зазначених у пункті 4, інвалідності:

а) I групи - 120 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

б) II групи - 90 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

в) III групи - 70 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

5) отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) унаслідок причин, зазначених у пункті 5, - у розмірі 70 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату;

б) отримання поліцейським поранення (контузії, травми або каліцтва) унаслідок причин, зазначених у пункті 6, - залежно від ступеня втрати працездатності у відповідних відсотках від 70 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення про виплату.

Призначення одноразової грошової допомоги

Визначення інвалідності та ступеня втрати працездатності без визначення інвалідності поліцейським здійснюється в індивідуальному порядку державними закладами охорони здоров'я відповідно до закону та інших нормативно-правових актів.

У разі встановлення факту настання смерті поліцейського, а також особи, звільненої зі служби в поліції, внаслідок обставин, зазначених у [пунктах 3-6](#) частини першої статті 97 Закону про НП, якщо смерть настала протягом шести місяців після отримання інвалідності чи травми, внаслідок отримання яких поліцейський раніше отримував одноразову грошову допомогу згідно із зазначеними пунктами, виплата одноразової грошової допомоги особам, які мають право на її отримання, зазначеним у цьому Законі, здійснюється з вирахуванням суми допомоги, отриманої померлим. У разі визначення інвалідності або часткової втрати працездатності без визначення інвалідності поліцейському, особі, звільненій зі служби в органах поліції, який (яка) на день отримання інвалідності, визначення відсотка часткової втрати працездатності без визначення інвалідності або на день його (її) звільнення з органів поліції займав (займала) посаду в державному органі, установі, організації або у вищому навчальному закладі, які виконують роботу в інтересах держави та її безпеки, із залишенням на службі в поліції, виплата одноразової грошової допомоги здійснюється за рахунок коштів тих органів державної влади, до яких вони були відряджені.

Виплата одноразової грошової допомоги особам, які мають право на її отримання в разі загибелі (смерті) працівника поліції, якщо поліцейський на день загибелі (смерті) займав посаду в державному органі, установі, організації або у вищому навчальному закладі, які виконують роботи в інтересах держави та її безпеки, із залишенням його на службі в поліції, здійснюється в порядку, визначеному цією статтею. Якщо особа одночасно має право на отримання одноразової грошової допомоги з підстав, визначених цим Законом, та одноразової грошової допомоги або компенсаційної виплати, визначених з різних підстав іншими законами та нормативно-правовими актами, виплата грошових сум здійснюється за однією з підстав за вибором такої особи. Особи, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги, визначеної цим Законом, можуть реалізувати його протягом трьох років з дня виникнення в них такого права.

Підстави, за яких призначення і виплата одноразової грошової допомоги не здійснюються

Призначення і виплата одноразової грошової допомоги не здійснюються, якщо загибель (смерть), поранення (контузія, травма або каліцтво), інвалідність, часткова втрата працездатності без визначення інвалідності поліцейського є наслідком:

а) учинення ним діяння, яке є кримінальним або адміністративним правопорушенням;

б) учинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;

в) навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, який доведений судом);

г) подання особою свідомо неправдивої інформації про призначення і виплату одноразової грошової допомоги.

Пенсійне забезпечення поліцейських

Пенсійне забезпечення поліцейських та виплата одноразової грошової допомоги після звільнення їх зі служби в поліції здійснюються в порядку та на умовах, визначених [Законом України](#) "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб".

Навчання дітей поліцейських

Особа, у якої один із батьків є поліцейським та має вислугу в календарному обчисленні 20 років і більше, особа, у якої один із батьків є громадянином, звільненим з поліції за віком, за станом здоров'я чи у зв'язку із скороченням штату або проведенням організаційних заходів, вислуга років у календарному обчисленні якого становить 20 років і більше, особа, у якої один із батьків є поліцейським, який став інвалідом унаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням служби, користується переважним правом зарахування до ліцеїв системи Міністерства внутрішніх справ України, до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, за умови успішного складання іспитів та відповідності іншим вимогам і правилам прийому до цих навчальних закладів протягом трьох років після здобуття необхідного для вступу рівня загальної середньої освіти. Особа, у якої один із батьків (усиновлювачів) був поліцейським, який загинув чи визнаний судом безвісно відсутньою особою під час виконання ним службових обов'язків, протягом трьох років після здобуття відповідної загальної середньої освіти має право вступу поза конкурсом за особистим вибором спеціальності до державних і комунальних вищих та професійно-технічних навчальних закладів України для навчання за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів.

Захист прав та законних інтересів працівників поліції

Для захисту своїх прав та законних інтересів працівники поліції можуть утворювати професійні об'єднання та професійні спілки відповідно до [Закону України](#) "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності". Професійні спілки поліції здійснюють свої повноваження із урахуванням обмежень, що накладаються на працівників поліції цим Законом. Професійним спілкам працівників поліції та їх членам заборонено організовувати страйки або брати в них участь. У разі створення в Центральному органі управління поліції Колегії до її персонального складу має бути включений представник всеукраїнського об'єднання профспілок працівників поліції, обраний зазначеним об'єднанням.

Фінансування і матеріально-технічне забезпечення поліції

Фінансування і матеріально-технічне забезпечення поліції здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, а також інших джерел, не заборонених законом. Майно поліції є державною власністю і належить їй на праві оперативного управління. Органи поліції здійснюють володіння, користування та розпорядження майном у порядку, визначеному законом. Правовий режим земельних ділянок, на яких розміщуються органи (заклади, установи) поліції, визначається законом. Поліція для виконання покладених на неї завдань і повноважень може використовувати службові, у тому числі спеціалізовані, транспортні засоби. Виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад надають безоплатно органам і підрозділам поліції службові приміщення, обладнані меблями і засобами зв'язку, транспорт та інші матеріально-технічні засоби. Комунальні та приватні підприємства можуть виділяти органам та підрозділам поліції кошти, транспорт та інші матеріально-технічні засоби, необхідні для виконання повноважень поліції.